

Yttrande SOU En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta yttrandet som sitt eget och översända det till socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Katrineholms kommun har fått möjlighet att yttra sig över En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69).

En sjukförsäkring med människan i fokus bidrar till ökad trygghet för individen vid nedsatt arbetsförmåga. Rehabilitering och förebyggande åtgärder motverkar ohälsa samt bidrar till omställning till annat arbete, vilket utredningen bejakar.

Sammantaget anser Katrineholms kommun att utredningens förslag kommer att förbättra den nuvarande tillämpningen av sjukförsäkringen. Katrineholms kommun tillstyrker förslagen i sin helhet.

I yttrandet framgår synpunkter kring enskilda förslag utifrån ett arbetsgivarperspektiv och omfattar inte påverkan på socialförsäkringssystemen.

Ärendets handlingar

- Remiss - SOU 2021:69 En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet, [En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet \(SOU 2021:69\) - Regeringen.se](#)

Förvaltningens bedömning

Flera av förslagen öppnar upp för större inslag och förenklar deltagandet i rehabilitering enligt rehabiliteringskedjan. Det kommer att stödja både arbetsgivare och enskild med nedsatt arbetsförmåga vid återgång till arbete. Det ger även effekter för arbetsgivare genom att tidigt ge verktyg för både individ och arbetsgivare för en anpassning av verksamheten så att arbetsförmågan tas tillvara på bästa sätt. Effekten blir positivt för den enskilde individen, men även för arbetsgivare och samhället i stort genom lägre kostnader genom minskade behov av sjukskrivningar, sjuklön och rekryteringskostnader.

För att möta utredningens intentioner finns det behov av att:

- Stärka och öka samarbetet mellan myndigheter, arbetsgivare och sjukvård för att möjliggöra tidiga bedömningar och behov av insatser för enskild vid återgång i arbete samt att minska långa sjukskrivningar.
- Tydliggöra gränsdragningar vid bedömning av förebyggande arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder och rätten till preventionsersättning.
- Tillgodose att människor inte lämnar arbetskraften utan att arbetsförmågan tas tillvara för att verka för ett förlängt arbetsliv.
- Utveckla arbetsmarknadsbegreppet för prövning av rätten till ersättning från sjukförsäkringen.

Förmåner vid rehabilitering

Utredningens förslag kring förmåner vid rehabilitering ses som positivt och ökar förutsättningarna för att den försäkrade ska få en tidig och ändamålsenlig rehabilitering vid nedsatt arbetsförmåga eller insatser i förebyggande syfte.

Tidsgränserna i rehabiliteringskedjan är i nuvarande regelverk hindrande vid en påbörjad rehabilitering eller vid upptrappning av arbetsförmågan till ordinarie arbete. Till exempel kan beslut om indragen ersättning fattas vid dag 181 då bedömningen av arbetsförmågan bedöms mot normalt förekommande arbete. Med möjligheter för att "övervägande skäl" och "hög grad av sannolikhet" införs vid bedömning av arbetsförmågan för fortsatt arbete hos arbetsgivaren, vid dag 180 och 365, ges en större möjlighet som arbetsgivare att slutföra rehabiliteringen och återfå medarbetare i arbete.

Tidig start av rehabilitering ger även effekter för arbetsgivare genom att tidigt ge verktyg för både individ och arbetsgivare, så att verksamheten/arbetsplatsen tidigt kan anpassas så att arbetsförmågan tas tillvara på bästa sätt. Effekten blir positivt för den enskilde individen som får mer hjälp och stöd i rehabiliteringsprocessen genom en flexibel socialförsäkring. För arbetsgivare kommer det innebära ett ökat kravställande på medicinska underlag för en långsiktig prognos för bedömning av arbetsförmågan till befintlig arbetsgivare.

Sjukpenning i förebyggande syfte

Nuvarande regelverk kring sjukpenning i förebyggande syfte är inte flexibelt och används inte i den omfattning som är önskvärt för att förebygga sjukdom, ohälsa och sjukfrånvaro.

Förslaget i utredningen kring förmåner vid rehabilitering kommer att bidra till utökade möjligheter att delta i förebyggande rehabiliteringsåtgärder. Förslaget om preventionsersättning, som omfattar både medicinska- och arbetslivsinriktade insatser, föreslås också kunna beviljas vid förebyggande arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder.

Arbetsgivarens arbetsmiljöansvar är avgörande om individen ska beviljas preventionsersättning för förebyggande arbetslivsinriktade åtgärder. Om de förebyggande åtgärderna ryms inom arbetsgivarens arbetsmiljöansvar beviljas inte preventionsersättning. Det är inte tydligt vem som har tolkningsföreträde om aktörerna inte har samsyn i vad som är arbetsgivarens ansvar och vad som ska täckas av försäkringen. Det finns behov av att tydliggöra denna gränsdragning. Det är viktigt att Försäkringskassan har en tidig dialog med arbetsgivare för att tydliggöra vilka insatser som har genomförts av arbetsgivare samt utreda vilket behov den enskilde har av förebyggande insatser. I utredningen beskrivs att

Försäkringskassan kommer att ha ökade kontakter med hälso- och sjukvården för handläggningen och för upprättande av en plan för medicinska förebyggande åtgärder. Utredningen förväntar sig även att fler individer kommer att söka sjukvård för förebyggande behandlingar, vilket i sin tur leder till ökad efterfrågan på dessa insatser. Det finns en utmaning att möta upp efterfrågan på kompetenser. Ökade kontakter med arbetsgivare är samtidigt nödvändigt då Försäkringskassans bedömning grundar sig på om arbetsgivare har uppfyllt sitt ansvar kring arbetsanpassning, rehabilitering eller övrigt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Behov av rehabilitering

Försäkringskassan ska se till att den försäkrades behov av rehabilitering klarläggs snarast, senast dag 60, vilket är positivt. Det samstämmer med utredningens intentioner om att större fokus behövs på att tidigt utreda och kartlägga den försäkrades behov av adekvata rehabiliteringsinsatser samt att åtgärderna behövs sättas in när det fortfarande finns en tydlig anknytning till arbetsplatsen. För att möta upp inriktningen är det avgörande att Försäkringskassan:

- Tidigt utreder behovet av arbetslivsinriktad rehabilitering.
- Använder relevanta utredningsmetoder som SASSAM (Strukturerad arbetsmetodik för sjukfallsutredningar och samordnad rehabilitering) arbetsförmågeutredningar.
- Att avstämningsmöten används i en högre utsträckning.
- Att ärendena utreds tillräckligt inför beslut ökar rättssäkerheten och bidrar till en tydlighet för den försäkrade.
- Arbetsgivaren har ansvar för att anpassning- och rehabiliteringsåtgärder genomförs på arbetsplatsen. Behov finns av ökade och tätare samordningsinsatser från Försäkringskassan för att:
- Ge stöd till den försäkrade i kontakter med vård och arbetsgivare.
- Verka för en aktiv rehabiliteringsprocess.

Det skulle samtidigt ge effekter för arbetsgivare och individ genom att tidigt ge verktyg och tidigt anpassa verksamheten/arbetsplatsen så att arbetsförmågan tas tillvara på bästa sätt.

Arbetsmarknadsbegreppet

Kommunen ser positivt på förslagen;

- att arbetsmarknadsbegreppet, som rätten till ersättning ska prövas mot, ska vara samma vid sjukpenning och sjukersättning,
- att arbetsförmågan bedöms mot "angiven" yrkesgrupp som är normalt förekommande på arbetsmarknaden istället för mot "normalt" förekommande arbete.

Det bör öka den försäkrades förståelse och förtroende för Försäkringskassans beslut när beslutet innehåller en beskrivning av vilken yrkesgrupp arbetsförmågan är bedömd mot. Det är av vikt att ett referensmaterial, kring vilka krav på aktivitetsförmågor och vilken tolerans dessa yrkesgrupper har för aktivitetsbegränsning ur ett medicinskt hänseende, utarbetas.

Beviljande av sjuk- och aktivitetsersättning

Utredningens förslag över förändringarna att beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning välkomnas. Flera individer som idag nekas sjukersättning riskerar att bli kvar i långvariga sjukskrivningar. Det trots att individens nedsatta arbetsförmåga, i normalt förekommande arbete, kan vara stadigvarande nedsatt och all rehabilitering är uttömd. Förslaget kring lättnader i regelverket för äldre personer i förvärsarbetande ålder att få sjukersättning kan dock påverka möjligheterna till ett förläng arbetsliv.

Nina Jörgensen
Specialist rehabilitering

Beslutet skickas till:

Socialdepartementet

Akten

§ 224

KS/2021:312 739

Yttrande SOU En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta yttrandet som sitt eget och översända det till socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Katrineholms kommun har fått möjlighet att yttra sig över En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69).

En sjukförsäkring med människan i fokus bidrar till ökad trygghet för individen vid nedsatt arbetsförmåga. Rehabilitering och förebyggande åtgärder motverkar ohälsa samt bidrar till omställning till annat arbete, vilket utredningen bejakar.

Sammantaget anser Katrineholms kommun att utredningens förslag kommer att förbättra den nuvarande tillämpningen av sjukförsäkringen. Katrineholms kommun tillstyrker förslagen i sin helhet.

I yttrandet framgår synpunkter kring enskilda förslag utifrån ett arbetsgivarperspektiv och omfattar inte påverkan på socialförsäkringssystemen.

Ärendets handlingar

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-12-06
- Remiss - SOU 2021:69 En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet, [En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet \(SOU 2021:69\) - Regeringen.se](#)

Beslutet skickas till:

Socialdepartementet

Akten